

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΥΤΡΟ ΑΙΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΝΟΤΟ

Ψηλαφώντας την τραγωδία στα χώματα των Καθαρών

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ

Άποψη του Αμιμι με τον επιβλητικό Καθεδρικό Ναό

Χάρτης του Λαγκυεδόκ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή: Το Ταξίδι και ο Μύθος	11
Τα Κύρια Πρόσωπα των Γεγονότων	15
Η Αρχή: Δίπλα στο Ροδανό	21
Στα Χνάρια του Χαμένου Πολιτισμού	25
«Σκοτώστε τους Όλους! Ο Θεός θα Φροντίσει τους Δικούς Του...»	45
Ο 'Αθλητής του Θεού' κι οι 'Εχθροί της Πίστης'	65
Αψιμαχίες Ηγεμόνων και Μαρτύρια Θνητών	105
Με το Ξίφος και το Σταυρό	147
Μισθοφόροι, Δέσποινες και Μυστηριώδεις Μοναχοί	207
Θρίαμβος και Θάνατος στα Χώματα της Οργής	259
«Έσπασε το Δόρυ του Θεού»	301
Τρομοκρατία, Αντίσταση και Διωγμοί	351
Τα Μυστικά του Ρεν Λε Σατώ και η Σφαγή στο Μονσεγκούρ	401
Το Τέλος: Στα Υψώματα του Ταΰγκετου	445
Επίλογος	457
Σημείωμα του Συγγραφέα	459
Γενική και Ειδική Βιβλιογραφία	461

Το κάστρο του Πονιβέζ

Ο πύργος της Αρκ

Ο επιβλητικός Ναός-οχυρό στο Μοντρεάλ

Η μοναδική Κορινθ

Ο επιβλητικός Ναός της Κορινθ από την πλατεία όπου εκτελέστηκαν οι Ιεροεξεταστές

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΑΙ Ο ΜΥΘΟΣ

Το βροχερό λονδρέζικο απομεσήμερο απόδιωχνε κάθε σκέψη για σεργιάνισμα στους δρόμους ή χάζεμα στις βιτρίνες και τα πάρκα. Η ένταση της προηγούμενης μέρας απέκλειε κάθε σκέψη για δουλειά ή σοβαρές επαγγελματικές συναντήσεις. Μόλις είχε έρθει στον κόσμο ο πρώτος μου γιος. Κι η εμπειρία της άφιξής του στον ψυχρό περίγυρο ενός νοσοκομειακού χειρουργείου δεν με είχε εγκαταλείψει ακόμη. Πρώτος εγώ τον πήρα στα χέρια μου απ' την καθισμαστική νοσοκόμα –με εξαιρετική αμηχανία είν' η αλήθεια– και εντελώς αδέξια τον εναπόθεσα στα χέρια της ανήμπορης ακόμη μητέρας του. Εκείνη, από την πρώτη κιόλας στιγμή, τον έσφιξε με λαχτάρα στην αγκαλιά της. Το αληθινό μυστήριο της δημιουργίας αποκαλύφθηκε ολοζώντανο μπροστά μου και δεν μπορώ να ισχυριστώ πως το αντιμετώπισα με την απαιτούμενη ωριμότητα και ψυχραιμία. Αργότερα, χαμογελώντας η γυναίκα μου μου διηγήθηκε πως σαν χαμένος πήρα το μωρό στα χέρια και κίνησα αρχικά για την έξοδο του χειρουργείου. Η φωνή η δική της και της νοσοκόμας, που με τράβηξε κι απ' το μανίκι, ήταν που μ' επανέφεραν στην πραγματικότητα. Αφού το αεικίνητο μωράκι έφυγε απ' τα χέρια μου, τότε μόνο συνειδητοποίησα τη νέα ζωή που είχε έρθει ανάμεσά μας.

Η υπόλοιπη μέρα και το επόμενο βράδυ πέρασαν δίπλα στη διευρυμένη πλέον οικογένειά μου. Με μάτια ξαγρυπνισμένα προσπαθούσα να νιώσω τα καινούργια δεδομένα της ζωής μου. Μπτέ-

ρα και νεοφερμένος γιος, εξουθενωμένοι, ζούσαν στο δικό τους ληθαργικό κόσμο, σφιχταγκαλιασμένοι τις περισσότερες ώρες σ' ένα δεμάτι λατρείας, αφοσίωσης και ζωτικής αλληλεξάρτησης. Ο ρόλος του πατέρα τούτες τις πρώτες ώρες είναι μάλλον άχαρος. Είναι φορές που βλέπει να βρίσκεται πέρα και μακριά απ' τη ροή των γεγονότων. Απόμερος, νιώθει να παρακολουθεί τη μυσταγωγία της ένταξης μιας νέας ζωής στον κόσμο των ανθρώπων, με τον εαυτό του τοποθετημένο αποφασιστικά στο περιθώριο των εξελίξεων.

Το επόμενο πρωινό με βρήκε κάπως εξαντλημένο, να γυρίζω στους δρόμους κοντά στη γυναικολογική κλινική πασχίζοντας να γεμίσω τους πνεύμονές μου με το ζωογόνο ψυχρό αέρα μιας άλλης συννεφιασμένης μέρας. Η υπόλοιπη οικογένειά μου βυθιζόταν σ' έναν ήσυχο ύπνο - καθαρτήριο από κάθε έγνοια αυτής ή της όποιας προηγούμενης ζωής. Τα βήματά μου μ' έφεραν σ' ένα κοντινό συνοικιακό λονδρέζικο βιβλιοπωλείο, όπου το ζεστό περιβάλλον της ξύλινης διακόσμησης αντανακλούσε αισιόδοξα πάνω στα νέα δεδομένα που είχαν συνεπάρει την ύπαρξή μου. Ξεφυλλίζοντας διάφορους τίτλους, συναντούσα έναν άλλον κόσμο, έναν κόσμο που πάσχιζε να τραβήξει το ενδιαφέρον μου μακριά από τον εγωκεντρισμό της προσωπικής μου ευτυχίας.

Τότε ήταν η πρώτη φορά που ήρθα σε επαφή με το δράμα των Καθαρών. Συγκλονισμένος απ' το θαύμα της δημιουργίας της ζωής, κράτησα μάλλον συμπτωματικά στα χέρια μου το βιβλίο της Zoe Oldenbourg για τη σφαγή στο Μονσεγκούρ. Για τον τρόπο με τον οποίο χιλιάδες ανθρώπινες ζωές θυσιάστηκαν στο ανεξιχνίαστο σκοτάδι των Μέσων Χρόνων, στο όνομα της θρησκευτικής καθαρότητας και της εξυπρέτησης σκοτεινών πολιτικών επιδιώξεων. Πολιτικές μηχανορραφίες, μυστικιστικές πρακτικές και το ασίγηστο πάθος του φονικού ολέθρου φόρτισαν το πολιτικό κλίμα μιας εποχής που έπαιξε κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση της τελικής κουλτούρας της Δυτικής Ευρώπης.

Το ψιλόβροχο που είχε ήδη αρχίσει, με ανάγκασε ν' αλλάξω σχέδια, εγκαταλείποντας την ιδέα ενός ήρεμου περιπάτου στους χειμωνιάτικους δρόμους της βρετανικής πρωτεύουσας. Κι η ελκυ-

στική μυρωδιά του ψημένου καφέ με τράβηξε γρήγορα στο πρωτοποριακό *Seattle Coffee Company*, που προηγήθηκε του περίφημου *Starbucks*, σε κρίσιμα σταυροδρόμια του Λονδίνου και σε κεντρικά βιβλιοπωλεία του *Καίμπριτζ* και της *Οξφόρδης*. Με μιαν αχιστή μεγάλη κούπα καλοφτιαγμένου καπουτσίνο στο πλάι μου, βυθίστηκα –μέσα απ’ τις ζωντανές σελίδες της *Oldenbourg*– στις γραφικές περιπέτειες των άτυχων αιρετικών του μεσαίωνα.

Όσπου να στερέψουν οι βρύσες του ουρανού και να κινήσω πάλι για την κοντινή κλινική, ο σκοτεινός Γαλλικός μεσαίωνας με είχε αιχμαλωτίσει. Αποφάσισα να ψάξω, να διερευνήσω και να καταλάβω. Η προοπτική της μακροχρόνιας ενασχόλησής μου με τα συγκλονιστικά γεγονότα του πρώτου μέρους του 13^{ου} αιώνα είχε αρχίσει πια να παίρνει σάρκα και οστά. Το χαμόγελο της ζωής που σχημάτιζαν στα μάτια μου τα μικροσκοπικά χαρακτηριστικά του λατρευτού μωρού μας, με οδήγησαν στο συμπέρασμα πως κάθε νέα ζωή αποτελούσε το κορυφαίο της στιγμής εκείνης πετραδάκι στο οικοδόμημα μιας μακράς, παράδοξης και ταραγμένης ιστορίας. Το σκοτεινό αυτό κομμάτι του ευρωπαϊκού παρελθόντος έκρυβε αρκετές απαντήσεις για σύγχρονα μεγάλα ερωτήματα, κι έπρεπε να ζωντανέψει στα μάτια και τη φαντασία μου.

Ο σπόρος της συγγραφής ενός βιβλίου πάνω στο θέμα αυτό, είχε πλέον ριζώσει μέσα μου. Η πρόκληση ξεπρόβαλλε απαιτητική μέσα από την ομίχλη μιας τόσο δύσβατης εποχής. Απέμενε το ταξίδι που θα οδηγούσε στην ψηλάφηση των γεγονότων και θα γεφύρωνε τη σύγχρονη πραγματικότητα με την περπατησιά των προσώπων της Ιστορίας και του Μύθου. Την απόφαση την είχα πάρει. Ήταν ώρα να πάρω και το δρόμο της υλοποίησής της...

Καρχασόν

Αγκονιά

Ναμπόν

Πεðεπεροτούς

Το κάστρο του Φουά

Άλλη άποψη του Φουά

Ο μεγαλοπρεπής Ναός της Φανζώ

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Καθολικοί Ηγέτες & Σταυροφόροι

Πάπας Ιννοκέντιος Γ΄

- πανίσχυρος Ποντίφικας
- κήρυξε την έναρξη της Σταυροφορίας

Πιερ του Καστελνώ

- Λεγκάτος του Πάπα
- η δολοφονία του ήταν αφετηρία των γεγονότων

Αρνώ-Αμορύ

- Αββάς του Σιτώ
- Λεγκάτος του Πάπα στην εκστρατεία
- αργότερα Επίσκοπος της Ναρμπόν

Δομίνικος Γκούζμαν

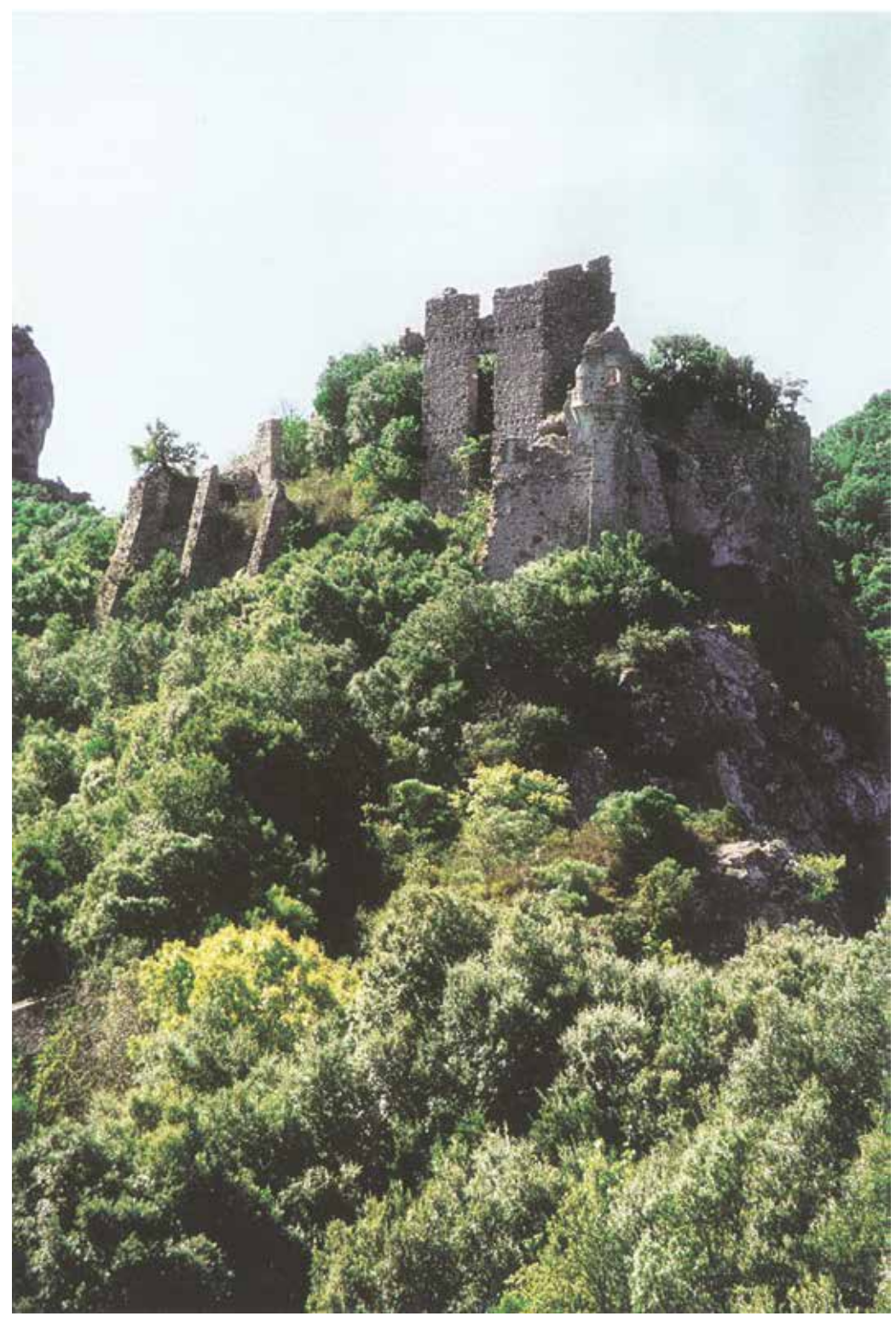
- Ισπανός καθολικός καλόγερος
- ιδρυτής του Τάγματος των Δομινικανών που ξεκίνησαν την Ιερά Εξέταση
- εξομολογητής -αργότερα- της Βασίλισσας Μπλανς της Καστίλλης

Σιμόν του Μονφώρ

- Βαρόνος του Λέστερ και Κύριος του Αμορύ
- αρχηγός της Σταυροφορίας
- de facto Ηγεμόνας του Νότου

Αλίσ του Μοντμορενσύ

- σύζυγος του Σιμόν
- ουσιαστικός παράγοντας της Σταυροφορίας

Άνταλμπερτ του Μέναχ

- Γερμανός Μινιστεράλις
- πρώην Τεύτονας Ιππότης
- έμπιστος της Αλίσ και συνοδός του Αμορύ του Μονφώρ

Γκυ του Μονφώρ

- αδελφός του Σιμόν
- βετεράνος εκστρατειών στους Αγίους Τόπους
- αξιωματούχος της Σταυροφορίας

Αμορύ του Μονφώρ

- πρωτότοκος γιος του Σιμόν και διάδοχός του στις επιχειρήσεις στο Λανγκεντόκ

Γκυ του Μονφώρ

- δευτερότοκος γιος του Σιμόν και της Αλίσ
- Άρχοντας της Μπιγκόρ
- παντρεύτηκε δια της βίας την Αρχόντισσα των Πυρναίων Πετρονίλλα

Ελουάζ του Ιμπελίν

- ανιψιά του Βασιλιά της Ιερουσαλήμ
- σύζυγος του Γκυ του Μονφώρ

Άννα Δοξαπατρή

- μικρή κόρη του θρυλικού Άρχοντα του Αράκλοβου στην Πελοπόννησο
- σύζυγος -αργότερα- του Άνταλμπερτ του Μέναχ

Πιερ του Βω ντε Σερνώ

- Γάλλος ιερωμένος
- χρονικογράφος της Σταυροφορίας

Μπουσάρ του Μαρλύ

Ρομπέρ Μωβουασίν

Αλαίν του Ρουσύ

Χιου του Λασύ

Γκυγιώμ του Λ'Εκουρέιγ

Επίσκοπος Φολκέ της Μασσαλίας
Γκυγιώμ της Κοντρ
Αλαίν του Ρουεγί
Ραϋμόνδος της Τουρέν
Ουίλλιαμ της Κοντρ

- Πολέμαρχοι της Σταυροφορίας και έμπιστοι του Σιμόν του Μονφώρ

Βαλδουίνος της Τουλούζης

- ετεροθαλής αδελφός του Κόμη της Τουλούζης που συμμάχησε με το Σιμόν
- Άρχοντας του Μπρουνικέλ
- εκτελέστηκε -αργότερα- από τους ντόπιους επαναστάτες

Χέρμαν φον Σάλζα

- Μεγάλος Μάγιστρος (Hochmeister) των Τευτόνων Ιπποτών
- ενέταξε τον Άνταλμπερτ στο Τάγμα και τον πήρε μαζί του στην εκστρατεία εναντίον των Κουμάνων στην Ουγγαρία

Έμεριχ του Ζίμμερν

- απόγονος του Γερμανού Ιππότη Κόνραντ του Ζίμμερν, που είχε πέσει νεκρός από τα χέρια των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία
- έσωσε τη ζωή του Άνταλμπερτ στην Ουγγαρία

Κόμης Τιμπάλντ του Μπαρ

- αρχηγός Γερμανικού εκστρατευτικού σώματος στο Λανγκεντόκ
- σύγκρουση με τον Άνταλμπερτ και παραμονή του τελευταίου κάτω από τις διαταγές του Σιμόν

Αλφόνσος Η΄ της Καστίλλης

- Ισπανός βασιλιάς, που κάλεσε σε Σταυροφορία για την εκδίωξη των Μαυριτανών από την Ιβηρική Χερσόνησο

Ο πύργος της Αρκ και στο βάθος, ψηλά στο βουνό, το Ρεν Λε Σατώ

Κερμπούς

Ο πυργίσκος της «Magdala» στο Ρεν Λε Σατώ

Ζεφρύ ντε Ζοϊνβίλ

- Ιππότης του Ναού από την Καμπανία
- Φρούραρχος στο κεντρικό κάστρο των Ναϊτών στο Καμπάν-Συρ-Ωντ

Πέντρο του Μπενεβέντο

- ο τελευταίος Λεγκάτος που διόρισε για την περιοχή ο Πάπας Ιννοκέντιος Γ΄

Φίλιππος Αύγουστος

- ο Γάλλος βασιλιάς που κατατρόπωσε τις ενωμένες δυνάμεις της Αγγλίας και της Γερμανίας στη μάχη του Μπουβίν

Μπλανς της Καστίλλης

- Βασίλισσα της Γαλλίας
- σύζυγος του Λουδοβίκου Η΄ και Αντιβασίλισσα μέχρι την ενηλικίωση του γιου της Λουδοβίκου Θ΄ (Αγίου Λουδοβίκου)

Κόμης Τυμπώ της Καμπανίας

- έμπιστος της Μπλανς και μελλοντικός Βασιλιάς της Ναβάρρας

Υμπέρ του Μπωζέ

- επικεφαλής της Σταυροφορίας μετά την αποχώρηση του Βασιλιά Λουδοβίκου Η΄

Πιερ Σεϊλά & Γκυγιώμ Αρνώ

- οι πρώτοι Ιεροεξεταστές καλόγεροι Δομινικανοί

Ζαν του Μπωμόν

- απεσταλμένος της Μπλανς, επικεφαλής μεγάλης στρατιάς που έπνιξε στο αίμα την τελευταία μεγάλη εξέγερση των ευγενών του Νότου

Πιερ Αμιέλ & Χιον του Αρσύ

- Διοικητές πολιορκητικών δυνάμεων κατά του Μονσεγκούρ

Το κάστρο της Τερμ

Ευγενείς του Νότου & Καθαροί

Κόμης Ραϋμόνδος ΣΤ΄ της Τουλούζης

- παλιός Σταυροφόρος, προστάτης των Καθαρών

Κόμης Ραϋμόνδος Ζ΄ της Τουλούζης

- γιος του προηγούμενου
- αρχηγός της αντεπίθεσης της δεκαετίας του 1220

Τζοάννα της Τουλούζης

- κόρη του Ραϋμόνδου Ζ΄
- παντρεύτηκε σε άκληρο γάμο τον αδελφό του βασιλιά της Γαλλίας Ερρίκο του Πουατιέ, με αποτέλεσμα να περάσουν τελικά στο Γαλλικό θρόνο τα δικαιώματα των ηγεμόνων της Τουλούζης

Ραϋμόνδος-Ροζέ Τρενσαβέλ

- Υποκόμης της Μπεζιέ, της Καρκασσόν και του Άλμπι
- αργότερα ο γιος του ηγήθηκε των «άκληρων» επαναστατών

Πέντρο της Αραγώνος

- Ισπανός βασιλιάς
- θριαμβευτής της Reconquista
- αντίπαλος των Σταυροφόρων στο Λανγκεντόκ

Πιερ-Ροζέ του Καμπαρέ

- Ηγεμόνας των τριών πύργων του Λατούρ στο Μαύρο Βουνό

Ραϋμόνδος της Τερμ

- Άρχοντας της Τερμ στην οροσειρά των Κορμπιέρ

Εμερύ του Μοντρεάλ

- Φρούραρχος της Λαβώρ
- έκπτωτος Άρχοντας του Μοντρεάλ

Ζιρώ του Πεπιέ

- πολέμαρχος του Νότου στην υπηρεσία του Κόμη του Φουά

Κόμης Ραϋμόνδος – Ροζέ του Φουά

- ο σκληρότερος αντίπαλος των Σταυροφόρων
- η αδελφή του Εσκληαρμόντ κατείχε υψηλή θέση στην Εκκλησία των Καθαρών

Ζιρώντ του Λωράκ

- μαρτυρική αρχόντισσα της Λαβώρ
- αφοσιωμένη στο δόγμα των Καθαρών

Μαρτίν Αλγκάι

- Ισπανός πολέμαρχος από τη Ναβάρρα
- αρχηγός μισθοφόρων
- πρόδωσε το Σιμόν στη μάχη του Σαιντ Μαρτέν Λα Λαντ και πλήρωσε την πράξη του αυτή αργότερα με τη ζωή του στην κατάληψη του Μπιρόν

Χιου του Αλφάρο

- Ισπανός μισθοφόρος κι αυτόνομος ηγέτης της Μουασάκ
- γαμπρός του Ραϋμόνδου ΣΤ΄ της Τουλούζης
- Άρχοντας της Αβινιονέτ όταν σφάχτηκαν εκεί οι Ιεροεξεταστές

Μπερνάρ του Κασνάκ

- ανεξάρτητος πολέμαρχος στην περιοχή του ποταμού Ντορντόν, που με τη συμβολή της πολεμοχαρούς γυναίκας του τρομοκρατούσε τους πληθυσμούς της περιοχής συγκρουόμενος σκληρά με τους σταυροφόρους

Σικάρντ του Φιγκουεράς

- επικεφαλής των αιρετικών στην πόλη Κορντ

Ραϋμόνδος Μπαρτ

- Ιππότης
- εκτελεστής δικτών των αιρετικών

Ροζέ του Μιρπουά

- τελευταίος Διοικητής του Μονσεγκούρ

Museo

Η ΑΡΧΗ: ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΡΟΔΑΝΟ

Ιανουάριος 1208

Σαιντ Ζιλ, Ροδανός Ποταμός

Ψιθυριστό θρόισμα φύλλων ανησύχησε τα μεγαλόσωμα ζώα, κι αντέδρασαν νευρικά. Ένα αεράκι σηκώθηκε άξαφνα δίνοντας νωχελικά ζωή και κίνηση στις πυκνές φυλλωσιές των δένδρων που φάνταζαν φιγούρες βαριές και δύσθυμες στο σκοτεινό ακόμη πρωινό. Αρκετά μακρύτερα, ο ήχος ορμητικού νερού κατέβαινε ανυπόμονα στην κοίτη ενός γεμάτου χοντρές και ακανόνιστες κοτρόνες ποταμού κι έσπαγε την απόλυτη σιωπή του αιώνιου δάσους. Καβαλάρηδες πάνω στα γιγαντώσιμα άλογά τους, λουσιμένοι στον ιδρώτα αγωνιώδους προσμονής, έσμιγαν με τις σκιές των δένδρων στη νεκρική ακινησία του τοπίου. Οι μακριές γυμνές τους σπάθες, οι λόγχες και τα δίκοπα πελέκια που κρέμονταν απ' τα μυώδη τους μπράτσα, γυάλιζαν πού και πού αρπάζοντας μια σπάνια ηλιαχτίδα από τη φρέσκια πρωινή θαμπάδα. Λιγιστό ήταν το φως που ξεμυτούσε ανάμεσα στους χαμηλούς λόφους που έκλειναν το δάσος και την κοιλάδα προς την ανατολή.

Ποδοβολητό αλόγων, που πλησίαζαν από τη δύση, τάραξε απρόσμενα τη θανατερή σιγή του δάσους. Οι κρυμμένοι καβαλάρηδες έσφιξαν δυνατότερα τα όπλα μέσα στα χέρια τους. Τα μάτια τους, όσο διακρίνονταν απ' τα μεταλλικά καλύμματα της κεφαλής, μαζεύτηκαν στις κόγχες τους. Σαν κυνηγοί οσμίζονταν στον αέρα το πλησίασμα του θηράματος. Σε λίγο, η νευρική αναμονή τους πήρε τέλος. Σαν έκρηξη βροντής ξεχύθηκαν από-